

Vård- och omsorgsnämnden

Sammanträdesdatum

19 juni 2019

Paragraf

§ 9

Diarienummer VON-2019/449.118

Granskning av kommunens systematiska brandskyddsarbete inom särskilt boende

Vård- och omsorgsnämndens beslut

Vård- och omsorgsnämnden godkänner förvaltningens synpunkter och överlämnar tjänsteutlåtandet, daterat den 26 april 2019, till kommunstyrelsen som sitt yttrande i ärendet.

Sammanfattning

De förtroendevalda revisorerna i Huddinge kommun har givit KPMG AB i uppdrag att granska rutinerna kring kommunens systematiska brandskyddsarbete inom särskilt boende. Uppdraget ingår i revisionsplanen för 2018. Det övergripande syftet med granskningen var att bedöma huruvida socialnämnden och äldreomsorgsnämnden (nu vård- och omsorgsnämnden) genom styrning, uppföljning och intern kontroll säkerställt ett skäligt brandskydd vid särskilda boenden enligt de krav som ställs i lagstiftning och förordning.

Granskningen resulterade i följande rekommendationer: 1) Följa upp att brandskyddskontrollerna genomförs och att brandskyddspolicyns riktlinjer efterlevs på enhetsnivå. 2) Säkerställa att nämndernas verksamheter har enhetliga rutiner i syfte att säkerställa ett enhetligt brandskyddsarbete. 3) Utarbeta en förvaltningsspecifik utbildnings- och övningsplan för att säkerställa att personal vid verksamheterna deltar regelbundet i brandskyddsutbildning.

Förvaltningen anser att det behöver göras en grundläggande genomgång av det systematiska brandskyddsarbetet på samtliga boenden/verksamheter inom förvaltningens ansvarsområde. Förvaltningen kommer därav, tillsammans med säkerhetsavdelningen på kommunstyrelsens förvaltning, ta fram en plan för hur rekommendationerna i rapporten från KPMG AB ska genomföras.

Beslutet delges

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förvaltning, Pekka Pöljö

Handläggare
Pia Bastholm Rahmner
08-535 37805
pia.bastholm-rahmner@huddinge.se

Vård- och omsorgsnämnden

Granskning av kommunens systematiska brandskyddsarbete inom särskilt boende

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden godkänner förvaltningens synpunkter och överlämnar tjänsteutlåtandet, daterat den 26 april 2019, till kommunstyrelsen som sitt yttrande i ärendet.

Sammanfattning

De förtroendevalda revisorerna i Huddinge kommun har givit KPMG AB i uppdrag att granska rutinerna kring kommunens systematiska brandskyddsarbete inom särskilt boende. Uppdraget ingår i revisionsplanen för 2018. Det övergripande syftet med granskningen var att bedöma huruvida socialnämnden och äldreomsorgsnämnden (nu vård- och omsorgsnämnden) genom styrning, uppföljning och intern kontroll säkerställt ett skäligen brandskydd vid särskilda boenden enligt de krav som ställs i lagstiftning och förordning.

Granskningen resulterade i följande rekommendationer: 1) Följa upp att brandskyddskontrollerna genomförs och att brandskyddspolicyns riktlinjer efterlevs på enhetsnivå. 2) Säkerställa att nämndernas verksamheter har enhetliga rutiner i syfte att säkerställa ett enhetligt brandskyddsarbete. 3) Utarbeta en förvaltningsspecifik utbildnings- och övningsplan för att säkerställa att personal vid verksamheterna deltar regelbundet i brandskyddsutbildning.

Förvaltningen anser att det behöver göras en grundläggande genomgång av det systematiska brandskyddsarbetet på samtliga boenden/verksamheter inom förvaltningens ansvarsområde. Förvaltningen kommer därav, tillsammans med säkerhetsavdelningen på kommunstyrelsens förvaltning, ta fram en plan för hur rekommendationerna i rapporten från KPMG AB ska genomföras.

Beskrivning av ärendet

Uppdrag

Kommunen driver flera särskilda boenden där kommunen genom direkt ägande eller nyttjanderätt har ansvar för brandskyddet. Detta är verksamheter där konsekvenserna av en brand kan bli särskilt stora. De förtroendevalda revisorerna

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Social- och äldreomsorgsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Gymnasietorget 1

Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00

saf@huddinge.se
www.huddinge.se

i Huddinge kommun har därav givit KPMG AB¹ i uppdrag att genomföra en granskning av det systematiska brandskyddsarbetet som utförs vid kommunens boenden (bilaga 1). Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Övergripande syfte och tillvägagångsätt

Granskningens övergripande syfte har varit att bedöma huruvida socialnämnden och dåvarande äldreomsorgsnämnden (nu vård- och omsorgsnämnden) genom styrning, uppföljning och intern kontroll säkerställt ett skäligt brandskydd vid särskilda boenden enligt de krav som ställs i lagstiftning och förordning. För att svara på det övergripande syftet kommer följande sju revisionsfrågor att besvaras:

- Är lag om skydd mot olyckor inarbetad i ansvariga nämnders säkerhets – och arbetsmiljöarbete?
- Är roll - och ansvarsfördelningen mellan fastighetsägare och hyresgäst tydliggjord avseende det förebyggande arbetet med brandsäkerhet?
- Finns dokumenterade rutiner för inventering och kontroll av brandskyddet, efterlevs dessa och åtgärdas de brister som framkommer?
- Är brandskyddsarbetet ändamålsenligt dokumenterat vid de boenden som omfattas av granskningen?
- Finns uppdaterade skriftliga redogörelser avseende brandskyddet?
- Tillhandahålls utbildning för enhetschefer och personal avseende brandskydd och systematiskt brandskyddsarbete?
- Sker en tillräcklig återrapportering till ansvariga nämnder?

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer/avstämningar med berörda tjänstemän och politiker samt träffar med sex kommunala boenden.

Resultat

Det finns tydliga gränsdragningar avseende ansvarsfördelningen mellan fastighetsägare och hyresgäster. På enhetsnivå finns det dokumenterade roll- och ansvarsbeskrivningar. De som har ansvar för att kontrollera brandskyddet använder sig av checklistor i vilka resultatet av kontrollerna dokumenteras. Vid kontrollerna beskrivs även de åtgärder som eventuellt krävs för att undanröja brister i brandskyddet.

Granskningen visar att fyra av sex boenden har dokumenterat sina brandskyddskontroller ändamålsenligt. Således har två boenden inte uppvisat en tillräcklig dokumentation över brandskyddskontrollerna. Vid dessa boenden har dock enhetschefen framhållit att kontrollerna genomförts.

¹ KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Personal på de granskade boendena har genomgått brandförsvärsförbundets utbildning och detta har dokumenterats på boendena. Det finns en kommunövergripande utbildningsplan för hur ofta personal ska delta i brandskyddsutbildning, dock saknar förvaltningen en utbildnings- och övningsplan. Det är ett krav att varje förvaltning har en sådan plan enligt brandskyddspolicyn.

Återrapportering av brandskyddstillbud sker i den årliga arbetsmiljörapporten för respektive nämnd. Denna återrapportering skiljer sig dock åt mellan respektive nämnd. I brandskyddspolicyn står det att kommunens centrala säkerhetsfunktion ska, som ett led i kvalitetsarbetet, regelbundet följa upp hur ovanstående riktlinjer fungerar i praktiken. Det har i granskningen dock framkommit att säkerhetsfunktionen inte följer upp hur riktlinjerna fungerar i praktiken.

Den sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att socialnämnden och äldreomsorgsnämnden delvis säkerställt att brandskyddsarbetet utförs enligt de krav och riktlinjer som återfinns i lagar och föreskrifter. Systematiken i brandskyddsarbetet har dock inte säkerställts. Exempelvis har kommunen under 2017 och 2018 inte haft en tillräcklig uppföljning av brandskyddsarbetet för att kunna avgöra om brandskyddsarbete faktiskt genomförts ute på enheterna. Den centrala säkerhetsfunktionen har inte efterlevt riktlinjerna avseende uppföljning av efterlevnad av brandskyddspolicyn.

Rekommendationer

Med anledning av genomförd granskning rekommenderas socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden att:

- Följa upp att brandskyddskontrollerna genomförs och att brandskyddspolicyns riktlinjer efterlevs på enhetsnivå.
- Säkerställa att nämndernas verksamheter har enhetliga rutiner i syfte att säkerställa ett enhetligt brandskyddsarbete (ex. checklista).
- Utarbeta en förvaltningsspecifik utbildnings- och övningsplan för att säkerställa att personal vid verksamheterna deltar regelbundet i brandskyddsutbildning.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att det behöver göras en grundläggande genomgång av det systematiska brandskyddsarbetet på samtliga boenden/verksamheter inom förvaltningens ansvarsområde. Ett välfungerande brandskyddsarbete har stor betydelse för säkerheten och tryggheten för boende såväl personal.

Rapporten från KPMG AB visar att ett urval av sex särskilda boende inom socialförvaltningens totalt 42 särskilda boenden har granskats. Urvalet av boenden som granskats kommer från äldreomsorgen, funktionshinderområdet och socialpsykiatrien. Resultatet från KPMG AB:s rapport stämmer väl överens med förvaltningens egen stickprovsundersökning på 10 slumpmässigt utvalda verksamheter inom socialförvaltningen.

Syftet med förvaltningens egen granskning var att kontrollera hur det systematiska brandskyddsarbetet fungerar ute i verksamheterna. Förvaltningens kontroller utfördes hösten 2018 på uppdrag av nämnden (dåvarande socialnämnden och äldreomsorgsnämnden) som en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Resultatet av förvaltningens kontroller (bilaga 2) överensstämmer med resultatet från granskningen av KPMG AB.

Efter resultatet från dessa två rapporter kommer förvaltningen att, i samarbete med säkerhetsavdelningen på kommunstyrelsens förvaltning, ta fram en planering för hur rekommendationerna i rapporten från KPMG AB ska genomföras och hur det systematiska brandskyddsarbetet med regelbundenhet bör följas upp.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Det systematiska brandskyddsarbetet ingår i förvaltningens ordinarie uppdrag och rekommendationerna från KPMG medför inte några ytterligare ekonomiska eller juridiska konsekvenser för förvaltningen.

Annamarie Sandberg
Socialdirektör

Marianne Saur Hedlund
Tf. bitr. socialdirektör och kvalitetschef

Bilagor

1. Granskning av systematiskt brandskyddsarbete på kommunens boenden.
Rapport KPMG AB, Huddinge kommun 2019-03-18
2. Systematiska kontroller brandskydd - En redovisning från 10 verksamheter inom socialförvaltningen. Kvalitetsenheten 2019-05-02

Beslutet delges

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förvaltning, Peka Pöljö

Huddinge

Systematiska kontroller brandskydd

En redovisning från 10 verksamheter inom
socialförvaltningen

Systematiska kontroller brandskydd

En redovisning från 10 verksamheter inom socialförvaltningen

Pia Bastholm Rahmner

© Pia Bastholm Rahmner och Huddinge kommun 2019

ISBN 91-85565-02-4

www.huddinge.se

Sammanfattning

Socialförvaltningens ledningsgrupp (dåvarande social- och äldreomsorgsförvaltningen) föreslog och nämnderna har godkänt att 2017 års systematiska kontroll ska inriktas på brandskydd i verksamheter där brukare vistas.

Syftet med att utföra brandskyddskontrollerna i verksamheter där brukare vistas var delvis för att inventera hur brandskyddsarbetet fungerar men även för att hitta förbättringsområden. Resultatet av kontrollerna ska användas till att förbättra brandskyddsberedskapen och göra verksamheterna till en ännu tryggare och säkrare plats för brukare och personal.

De systematiska brandskyddskontrollerna har genomförts i ett urval av 10 verksamheter. Kontrollerna har utförts med hjälp av en checklista som har tagits fram i samarbete med säkerhetssamordnare på kommunstyrelsens förvaltning. Tjänstemannen som har genomfört kontrollerna har ställt frågorna i checklistan till respektive enhetschef och brandskyddskontrollant på plats i verksamheterna.

Ett tydligt resultat av brandskyddskontrollerna visar att verksamheterna saknar styrning och ledning i *vad* som ska kontrolleras, *hur* kontrollerna ska utföras och *hur ofta* de ska göras. Idag utför verksamheterna kontrollerna olika på grund av avsaknaden av gemensamma riktlinjer. Verksamheterna påtalade även ett behov av att dokumentationen av brandskyddskontrollerna behöver ses över och vissa verksamheter föreslog att kontrollerna skulle dokumenteras digitalt istället som idag i pärmar.

Innehåll

Sammanfattning	3
Bakgrund och syfte	5
Systematiska kontroller brandskydd	5
Verksamheternas ansvar	5
Syfte med brandskyddskontrollerna	5
Tillvägagångssätt vid brandskyddskontrollerna	6
Checklista	6
Urval av verksamheter	6
Resultat	7
1. Ansvar systematiskt brandskyddsarbete	7
2. Checklista, riskinventering och dokumentation av brandskyddsarbetet	8
3. Utrymning vid brand	11
4. Utbildning av personal	12
Förbättringsområden utifrån verksamheternas behov	14
Checklista för vad, hur och hur ofta brandskyddskontroller ska utföras	14
Dokumentation av brandskyddskontrollerna behöver utvecklas	14
Behov av riskinventering i verksamheterna	14
Begräppsförvirring kring utbildning till brandskyddskontrollant	15
Bilaga 1. Checklista systematisk kontroll av brandskydd	16

Bakgrund och syfte

Systematiska kontroller brandskydd

Systematiska kontroller är en del av internkontrollen i kommunen. Enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO) ska fastighetsägare och den som bedriver verksamhet i en fastighet utföra ett systematiskt brandskyddsarbete. Detta innebär att kommunen enligt lag måste bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete (SBA) i de lokaler där kommunen bedriver verksamhet.

Systematiska kontroller kan användas för att minska identifierade risker men det kan också handla om att nämnden mer förutsättningslöst granskar en process eller ett verksamhetsområde för att kontrollera ändamålsenligheten. Förvaltningens ledningsgrupp föreslog och nämnderna har godkänt att 2017 års systematiska kontroll skulle inriktas på brandskydd i verksamheter där brukare vistas.

Verksamheternas ansvar

Verksamhetens ansvar i det systematiska brandskyddsarbetet är i första hand organisation och ledning. Det innebär att det på varje enhet ska finnas en utsedd person, vanligtvis en enhetschef, som är ansvarig för brandskyddet. Enhetschefen delegerar sedan utförandet av kontrollerna till en medarbetare som är utsedd till verksamhetens brandskyddskontrollant. Det är också verksamhetens ansvar att de medarbetare som arbetar på plats har genomgått utbildning, att utbildningen dokumenteras och att det finns tillräcklig information om hur personalen ska agera vid brand. Inventarier såsom brandsläckare, sprinklers är vanligtvis fastighetsägarens ansvar. Det ska även finnas en gränsdragningslista mellan hyresgäst (det vill säga verksamheten) och fastighetsägaren där det framgår vem som ansvarar för vad.

Syfte med brandskyddskontrollerna

Syftet med att utföra brandskyddskontrollerna i verksamheter där brukare vistas var delvis för att inventera hur brandskyddsarbetet fungerar men även för att hitta förbättringsområden. Resultatet av kontrollerna ska användas till att förbättra brandskyddsberedskapen och göra verksamheterna till en ännu tryggare och säkrare plats för brukare och personal.

Kontrollerna har gjorts genom besök i verksamheter där brukare vistas.

Tillvägagångssätt vid brandskyddskontrollerna

De systematiska kontrollerna har genomförts i 10 verksamheter där brukare vistas, vilket innebär att biståndskansliet inte ingått i urvalet. Kontrollerna har utförts av en tjänsteman på kvalitetsenheten som har gjort besök i verksamheterna. Besöken bokades i förväg så att ansvarig enhetschef var på plats. Kontrollerna har utförts under november och december 2018.

Checklista

Kontrollerna har utförts med hjälp av en checklista som är framtagen av säkerhetssamordnare på kommunstyrelsens förvaltning (KSF). Tjänstemannen som har genomfört kontrollen har ställt frågorna utifrån checklistan till respektive enhetschef och brandskyddskontrollant i verksamheten. Syftet med frågorna var att få en övergripande bild av hur de olika delarna av det systematiska brandskyddsarbetet fungerar. Frågorna i checklistan handlade om utbildning, rutiner, ansvar inom verksamheten, strategi vid eventuell brand samt genomförande av brandskyddskontroller med mera (se checklista bilaga 1).

Checklistan förtestades på en enhet där brukare vistas dagligen. Vid förtestet deltog, förutom enhetschefen och ett skyddsombud, en säkerhetssamordnare och en brandskyddsingenjör från kommunstyrelsens förvaltning. Testet visade att frågorna var begripliga och användbara.

Urval av verksamheter

Urvalet av de 10 verksamheterna har gjorts av förvaltningens lokalstrateger. Urvalet baserades på en fördelning mellan förvaltningens olika typer av verksamheter där brukare vistas, se tabell nedan.

	Verksamhet	Verksamhetsområde	Fastighetsägare
1	SÄBO	ÄO	HusF
2	SÄBO	ÄO	HusF
3	Dagverksamhet	ÄO	HusF
4	Dagverksamhet	ÄO	Privat
5	Dagverksamhet	ÄO	HusF
6	Träfflokal	AoF	Privat
7	Daglig verksamhet	FO	HusF
8	Korttidshem	FO	HusF
9	Boendeenhet	IFO	Privat
10	Boendeenhet	IFO	HusF

Resultat

Nedan redovisas resultatet från de 10 brandskyddskontrollerna utifrån fyra områden:

1. Ansvar systematiskt brandskyddsarbete
2. Checklista, riskinventering och dokumentation av brandskyddsarbetet
3. Utrymning vid brand
4. Utbildning av personal

Under varje område redovisas de tillhörande kommentarerna från verksamheterna.

1. Ansvar systematiskt brandskyddsarbete

	Ja	Nej
Finns det en utsedd person med ansvar för brandskyddet?	9	1
Finns det en brandskyddskontrollant?	8	2
Finns det en gränsdragningslista mot fastighetsägaren?	6	4
Om ni behöver hjälp med någon fråga angående brandskydd, vet ni vem ni ska vända er till?	7	3

Ansvarig person

De flesta verksamheter, 9 av 10, vet att det är enhetschefen som har det yttersta ansvaret för brandskyddsarbetet och 8 av 10 har en namngiven brandskyddskontrollant.

Kommentarer från verksamheterna:

- Finns mycket information på Insidan men det är svårt att hitta vad som gäller för just den egna verksamheten. Skulle vara lättare ifall man kunde sortera upp informationen utifrån ansvar i något årshjul om vad som ska kontrolleras och hur ofta. Vad man är ålagd att göra inom kommunal verksamhet skulle kunna framgå tydligare och mer överskådligt på Insidan.

Gränsdragningslista mot fastighetsägaren

6 av 10 verksamheter saknar en gränsdragningslista mot fastighetsägare, det vill säga en lista som specificerar vem som är ansvarig för de olika delarna i brandskyddsarbetet (exempelvis vem som ansvarar för att brandsläckaren fungerar). 2 av 4 som saknar en gränsdragningslista tillhör privata fastighetsbolag.

Kommentarer från verksamheterna:

- Vi vet inte vem vi ska vända oss till för till exempel kontroll av brandslang eller brandsläckare. Det vore bra med en tydligare ansvarsfördelning och att den som är ansvarig sedan gör det utan att vi behöver påminna dem. Nu har det varit lite si och så med det.
- Önskar en förbättrad kommunikation med fastighetsskötaren/fastighetsbolaget efter att de har gjort sina kontroller så att vi vet status och ifall det är någonting som behöver åtgärdas.
- Vi är missnöjda med fastighetsägaren. Kommunikationen fungerar inte bra. När vi felanmäler någonting som exempelvis en trasig dörr eller spis så tar det extremt lång tid innan de kommer och lagar. Det är dålig service.
- Vi har efterlyst att få en nödutgångsskylt hos fastighetsägaren men det tar tid.
- Vi önskar en karta över utrymning på dörren – men vem är ansvarig?
- Vore bra med ett besök från säkerhetssamordnaren på KSF till enheten. Viktigt att de som är ansvariga gör sig synliga och tydliggör vilka frågor som hör hemma var – vi saknar en beskrivning över ansvarsfördelningen.
- Gränsdragningslista önskas – hur får man tag i den?

Verksamhetens kännedom om vem som ska kontaktas vid frågor angående brandskyddet

7 av 10 uppger att de vet vem de ska kontakta vid problem eller frågor som rör brandskyddsarbetet.

Kommentarer från verksamheterna:

- Om vi behöver hjälp med någonting så vet vi att vi ska ringa till säkerhetsavdelningen men inte till vem.
- Borde finnas en samordning centralt. Det borde bli tydligare vem som är ytterst ansvarig och vilka krav som ställs på verksamheterna.

2. Checklista, riskinventering och dokumentation av brandskyddsarbetet

	Ja	Nej
Finns brandritningar för verksamheten som beskriver brandskyddet?	7	3
Finns en rutin för brandskyddskontrollanten? Hur ser rutinen ut?	7	3
Finns en kontrollplan (checklista) med intervaller för hur ofta de olika kontrollpunkterna i brandskyddet ska kontrolleras?	6	4
Finns dokumenterade kontroller sparade?	6	4
Finns det en dokumenterad riskinventering/riskanalys över vilka risker för brand som finns i lokalen?	5	5

Brandritningar

7 av 10 berättar att det finns ritningar som beskriver brandskyddet i verksamheten.

Rutin för brandskyddskontrollanten

7 av 10 uppger att det finns en rutin för brandskyddskontrollanten att följa vid kontrollerna. Rutinen innebär oftast att de går efter en checklista.

Checklistor för kontrollerna

6 av 10 uppger att det har en checklista att gå efter vid kontrollerna av brandskyddsarbetet.

Kommentarer från verksamheterna:

- Det borde finnas mallar för hur checklistorna ska se ut med exempel från ett SÄBO – vad behöver kontrolleras och hur ofta ska kontrollerna utföras. Nu är det lite godtyckligt att vi själva får bestämma det, det innebär ju även att man gör olika på olika boenden. Det måste finnas tydliga exempel som beskriver vad som ska göras och frekvensen. För att få en djupare kunskap så borde det även framgå på checklistan varför de olika punkterna ska kontrolleras så att vi får en djupare förståelse av hur viktigt det är med ett omfattande brandskyddsarbete. Det måste även vara enkelt att uppdatera checklistan och det blir det ju om det finns en lista som är framtagen centralt – där alla gör lika.
- Vi behöver vägledning och hjälp för att göra en lokal rutin/checklista för det systematiska brandskyddsarbetet på enheten. Bra ifall man tydliggör med exempel på hur en lokal rutin ska se ut.
- Paketlösning så att vi har ”någonting att hålla oss i”. Det måste vara en enkel checklista för det är så mycket som ska kontrolleras, inte bara brandskyddsarbetet, så det gäller att det är enkelt, tydligt, begripligt och användarvänligt annars är risken att man inte fyller i den. Det är lätt att man bara fyller i en checklista så det blir gjort men man har inte nått målet.
- Rutinerna måste vara anpassade efter verksamhetens utformning och behov. Det skulle vara bra att få instruktioner om hur brandskyddsarbetet ska gå till i verksamheten och exempel på hur en checklista ska se ut för just våran verksamhet som är en frivillig verksamhet för besökarna.
- Gör en paketlösning på Insidan som vi kan hämta. Hur ska man sköta brandskyddsarbetet - vad man ska göra, hur man ska göra, hur ofta det ska kontrolleras, vilken utbildning ska vi gå, riskinventeringslistor med mera. Det måste vara lätt att hitta – idag gör vi våra egna checklistor efter förmåga. Vi använder en hemmagjord checklista – har hittat en mall på insidan för fastigheter som inte ägs av fastighetsägaren och för enkelhetens skull så kontrolleras allt en gång i månaden.
- Vi har tagit fram en checklista själva – behöver finnas en centralt så att vi vet vad som förväntas av oss.
- Vi har tagit fram egna checklistor på vad som ska kontrolleras och hur ofta men saknar exempel på hur listorna ska se ut från förvaltningen. Vad är

det kommunen vill att vi tittar på? Finns det någon framtagna lista som vi ska använda? Ifall det finns så är det otydligt var man hittar den. Finns inte på Insidan. Vi behöver utveckla den checklista vi har idag till att bli mer specifik.

- Behöver framgå tydligare vad det är som ska kontrolleras så att till exempel alla SÄBO gör lika.
- Borde vara reglerat vad och hur ofta kontrollerna ska utföras så att verksamheterna i kommunen gör någorlunda lika. Bra ifall en sådan lista tas fram centralt från till exempel säkerhetsavdelningen som läggs ut på Insidan. Ifall checklistan skulle vara digital skulle den vara lättare att hantera.

Dokumentation av kontrollerna

6 av 10 uppger att de har dokumenterat och sparat kontrollerna.

Kommentarer från verksamheterna:

- Önskemål om instruktioner vad brandskyddspärmen ska innehålla.
- En mer praktisk och lättöverskådlig brandpärm behövs. Den som finns idag är inte överskådlig – behövs mer styrning centralt över vad som ska finnas i pärmen. Detta behövs dels för att på ett enkelt sätt kunna visa vad som har gjorts när bland annat Södertörns brandförsvaret kommer på inspektion. Det ska även framgå hur delegeringen på boendet styrs.
- Dokumentationen av brandkontrollerna behöver förbättras men hur vill man att vi förvarar kontrollerna (elektroniskt eller i pärm) och hur länge ska kontrollerna sparas?
- Dokumentation – hur vill man att den ska sparas och hur länge? Borde ske elektroniskt eller via en app så att det sparas centralt och att systemet gör en påminnelse om att nu är det dags igen så att man kan hålla ordning på alla kontroller. Lätt annars att det glöms bort i allt annat kontrollerande.
- Var hittar man information om till exempel hur länge dokumenterade brandskyddskontroller ska sparas i pärmen på enheten?
- Det tekniska brandskyddet som fastighetsägaren kontrollerar borde dokumenteras digitalt istället för som idag att de registrerar i en bok i brandskyddskåpet. Då skulle det bli lättare att se när fastighetsägaren kommer, vad de har kontrollerat, vilka fel som upptäcktes och när kontrollen/felanmälan är gjord.
- Dokumentationen kunde vara bättre då dokumentation saknas för ett år då enhetschefen var föräldraledig. Idag dokumenteras kontrollerna inte en gång i månaden.
- Brandpärmen behöver uppdateras då den är flera år gammal.
- Finns ingen systematik och ingen dokumentation om de kontroller som görs. Personalen kontrollerar med jämna mellanrum att nödutgångarna är fria och att de fungerar.

Riskinventering

Hälften av verksamheterna, 5 av 10, uppger att de gör en riskinventering/analys över vilka risker för brand som finns i lokalen.

Kommentarer från verksamheterna:

- Finns ingen riskinventeringslista i dagsläget men det finns ett behov av en lista. Vad riskinventeringen ska innehålla borde tas fram centralt. Från centralt håll vet man ju vilka risker som finns på exempelvis ett SÄBO och vad man behöver tänka extra på just i den här miljön. Vi tänker kanske inte på allt som risker utan det borde vi få hjälp med. Vi har haft funderingar kring trinettköken i de boendes rum men vi kommer inte längre.
- Vi behöver göra en riskinventering skriftligt. Det finns ingen nedskrivna lista över risker men personalen är informerade om hur man exempelvis hanterar ljus och rökning. Ljus tänds bara när anhöriga är med och röka får man göra ute på anvisade platser.
- Vi vet exempelvis inte hur man ska hantera telefonladdare – är det en risk?
- Mycket är otydligt för oss. Ringer man KSF så säger de att datorerna ska stå på och bara stängas av under helgen men pratar man med Södertörns brandförsvaret så ska skärmarna till datorn stängas av varje dag – vad gäller?
- Vi har ett dumt lås på ytterdörren så vi kan inte låsa för då går det inte att öppna inifrån, det vill säga man måste ha nyckel för att komma ut. Vi skulle behöva göra en riskinventering tillsammans med hyresvärderna.

3. Utrymning vid brand

	Ja	Nej
Finns rutin för brand och utrymningsstrategi?	8	2
Är personalen insatt i rutinen för brand och utrymningsstrategi?	9 ¹	1
Finns rutin för att kontrollera vilka som befinner sig i lokalen i händelse av utrymning?	9	1
Har verksamheten haft övning (med eller utan brukare)?	5 ²	5
Finns det beskrivet hur brandlarmet, eventuell sprinkler fungerar?	7	3

Utrymningsstrategi

8 av 10 uppger att de har en rutin för brand och utrymningsstrategi och 9 av 10 säger att personalen är insatt i denna rutin (en verksamhet har inga skriftliga rutiner utan bara muntligt framförd information). 9 av 10 berättar att de har en rutin för att kontrollera vem som befinner sig i lokalen.

¹ Varav en verksamhet svarat att det finns en muntlig rutin.

² Varav en verksamhet svarat att de har utfört övning med brukare.

Kommentarer från verksamheterna:

- Vid eventuell brand kan vi på SÄBO inte kontrollera hur många anhöriga som är i huset.

Brandövning och kännedom om larmets funktion

Hälften av verksamheterna, 5 av 10, uppger att de har haft brandövning. En av verksamheterna har haft övning tillsammans med brukare. 7 av 10 beskriver att de vet hur brandlarmet fungerar, det vill säga ifall det hörs i lokalen eller ifall det går direkt till larmcentralen.

Kommentarer från verksamheterna:

- Önskar larm på alla handenheter som all personal bär med sig.

4. Utbildning av personal

	Ja	Nej
Har brandskyddskontrollanten en dokumenterad brandskyddskontrollutbildning?	6	4
Finns en rutin för att säkerställa att alla medarbetare går grundläggande utbildning i brandskydd och släckning?	9	1
Finns en rutin för att informera nyanställda om brandskydd?	10	0
Finns det dokumenterat vilka som gått brandskyddsutbildningen?	8	2

Brandskyddskontrollantens utbildning

6 av 10 uppger att brandskyddskontrollanten har gått en brandskyddskontrollutbildning.

Kommentarer från verksamheterna:

- Utbildningen måste återkomma kontinuerligt. Det är svårt att hitta på Insidan som för övrigt är rörig och svårökt. Likaså är kontrollantutbildningen svår att hitta på Insidan.
- Hittar inte kontrollantutbildningen på Insidan.
- Insidan är svår att hitta på. Finns det en kontrollantutbildning?
- Idag genomförs kontrollantutbildningen sällan och är svår att hitta.
- Finns det en specifik kontrollantutbildning? Var hittar man den? Borde tydligare framgå.

Medarbetares brandskyddsutbildning

9 av 10 uppger att det finns en rutin för att säkerställa att all personal får gå den grundläggande utbildningen i brandskydd och släckning.

Kommentarer från verksamheterna:

- Står olika information om hur ofta personalen ska gå utbildningen. Är det 3 eller 4 år? Södertörns brandförsvaret och Insidan säger olika.

Dokumentation av brandskyddsutbildning

8 av 10 dokumenterar vilka i personalen som har gått brandskyddsutbildningen.

Kommentarer från verksamheterna:

- Vart ska det dokumenteras att personalen har gått den grundläggande utbildningen?

Nyanställdas brandskyddsutbildning

Samtliga verksamheter uppger att de informerar nyanställd personal om brandskydd.

Kommentarer från verksamheterna:

- Vid introduktionsgenomgången får nyanställd personal en genomgång var branddörrarna finns, att inget ska blockera dörrarna med mera. Men detta gäller inte timvikarier och elever.

Förbättringsområden utifrån verksamheternas behov

Checklista för vad, hur och hur ofta brandskyddskontroller ska utföras

Ett tydligt resultat från kontrollerna visar att verksamheterna saknar styrning och ledning i *vad* som ska kontrolleras, *hur* kontrollerna ska utföras och hur *ofta* de ska göras. Idag utför verksamheterna kontrollerna olika på grund av avsaknaden av gemensamma riktlinjer. Några av verksamheterna berättar att de har hämtat en checklista från en annan kommuns hemsida, en annan verksamhet utgick från den generella checklistan i kommunernas informationssystem om arbetsmiljö och gjorde en lokal rutin utifrån den. Ytterligare en verksamhet beskriver att de själva har tagit fram en checklista utifrån Södertörns brandförsvars hemsida om vad som verkar rimligt för dem att kontrollera i sin specifika verksamhet. För att underlätta och hjälpa verksamheterna med brandskyddsarbetet, men även för att skapa ett enhetligt arbetssätt i organisationen, önskar de att förvaltningen tar fram konkreta och tydliga mallar för checklistor som är anpassade efter den specifika verksamheten som bedrivs.

Dokumentation av brandskyddskontrollerna behöver utvecklas

Verksamheterna önskade ett förtydligande kring hur de ska dokumentera kontrollerna. Ett flertal verksamheter föreslog att dokumentationen skulle bli enklare att hantera ifall den lagrades digitalt istället för som idag i pärmar. Några verksamheter uppger att det är svårt att komma ihåg när kontrollerna ska utföras eftersom de olika kontrollpunkterna ska kontrolleras med olika intervall. Ifall dokumentationen istället sparades digitalt skulle även systemet med automatik kunna påminna om när i tiden det är dags att utföra en kontroll.

Behov av riskinventering i verksamheterna

De flesta verksamheterna berättar att de saknar en riskinventeringslista. De vanligaste riskerna som de idag hanterar handlar om att inte använda levande ljus och var rökning är tillåten. Dessa risker finns oftast inte nedskrivna utan berättas muntligt vid APT och nyanställningar. Verksamheterna upplever att de ibland har svårt att bedöma ifall exempelvis trinettök, mobilladdare eller datorskärmar utgör en risk. Även i riskinventeringen påtalar verksamheterna att de önskar vägledning från förvaltningen eller säkerhetssamordnare från KSF.

Begreppsförvirring kring utbildning till brandskyddskontrollant

I verksamheterna råder en viss förvirring kring ifall brandskyddskontrollanten ska gå en specifik utbildning till kontrollant eller ifall de ska gå den grundläggande utbildningen i brandskydd och släckning.

Bilaga 1. Checklista systematisk kontroll av brandskydd

Enhet:

Närvarande:

Datum:

Testledare:

SYSTEMATISKT BRANDSKYDDSARBETE				
Nr	Finns följande:	Ja	Nej	Kommentar
1.	Utsedd person med ansvar för brandskyddet? <i>Denna person ansvarar för att SBA utförs, att det dokumenteras och att brister rapporteras.</i>			
2.	En brandskyddskontrollant? <i>Person som utför kontrollen.</i>			
3.	Har brandskyddskontrollanten en dokumenterad brandskyddskontrollutbildning? <i>När genomfördes utbildningen? Får inte vara äldre än 4 år?</i>			
4.	En rutin för brandskyddskontrollanten? Hur ser rutinen ut? <i>Rutinen bör bestå av hur ofta kontrollerna ska göras, hur dessa dokumenteras och hur verksamheten gör för att rapportera fel och brister. Finns det dokumenterat när ansvarig person senast gjorde en kontroll av brandskyddet?</i>			
5.	Brandritningar för verksamheten som beskriver brandskyddet?			

	<i>För att kontrollanten ska veta vad som ska kontrolleras behöver det finnas en ritning som beskriver vart i byggnaden brandskyddet finns.</i>			
6.	<p>En kontrollplan (checklista) med intervaller om hur ofta de olika kontrollpunkterna i brandskyddet ska kontrolleras?</p> <p><i>Olika kontrollpunkter har olika intervall, vissa ska göras löpande (dokumenteras månadsvis), månadskontroller, kvartal, halvår eller helår. Till exempel ska utrymningsvägar kontrolleras löpande om även det räcker med att dokumentera dessa månadsvis.</i></p>			
7.	<p>Finns dokumenterade kontroller sparade?</p> <p><i>Ska finnas en per månad.</i></p>			
8.	<p>En gränsdragningslista mot fastighetsägaren?</p> <p><i>Vem gör vad? För att veta vem som är ansvarig för att kontrollera t.ex. handbrandsläckaren så måste vi ha en gränsdragningslista med fastighetsägaren.</i></p>			
9.	<p>Finns det en dokumenterad riskinventering/riskanalys över vilka risker för brand som finns i lokalen?</p> <p><i>Exempelvis får man använda levande ljus? Får man inte det så har vi ju inte några risker med detta men om man får använda, hur ska vi säkerställa att ingen glömmer ett levande ljus och vad kan hända om ljuset lämnas utan uppsikt?</i></p>			
	UTRYMNING			

Nr	Finns följande:	Ja	Nej	Kommentar
10.	<p>Rutin för brand och utrymningsstrategi?</p> <p><i>Finns det skriftliga rutiner som säger vad personalen ska göra i händelse av brand? Ringer någon 112? Ska alla boende/brukare utrymma ut ur byggnaden? Vart ska de i så fall samlas osv? Om det brinner inne på ett boende rum- vad gör personalen då? Om det brinner i gemensamhetsutrymmen, korridorer – vad gör personalen då?</i></p>			
11.	<p>Är personalen insatt i rutinen för brand och utrymningsstrategi?</p>			
12.	<p>Har verksamheten haft övning (med eller utan boende/brukare)? Finns en rutin för övning? Hur ofta har man övning? Hur gör man när man övar? Prata på APT räcker inte?</p>			
13.	<p>Finns det beskrivet hur brandlarmet, eventuell sprinkler fungerar?</p>			
14.	<p>Rutin för att kontrollera vilka som befinner sig i lokalen i händelse av utrymning?</p> <p><i>Hur säkerställer vi att alla boende/brukare samt personal och besökare har tagit sig ut?</i></p>			
15.	<p>Om brandlarmet går, går det till räddningstjänsten eller enbart lokalt i byggnaden? Hörs larmet i hela byggnaden även om en begränsad del är av byggnad är påverkad?</p>			
16.	<p>Om ni behöver hjälp med någon fråga angående brandskydd, vet ni vem ni ska vända er till?</p>			

	<i>Exempelvis om någon brandskyddsutrustning exempelvis en nödutgångsskylt skulle vara trasig?</i>			
	UTBILDNING PERSONAL			
Nr	Finns följande:	Ja	Nej	Kommentar
17.	<p>En rutin för att säkerställa att alla medarbetare går grundläggande utbildning i brandskydd och släckning?</p> <p><i>>75% ska ha utbildning.</i></p> <p><i>Rutinen säkerställer att stora delar av personalen har utbildning och att den är genomförd minst vart 4e år. Rutinen bör även hantera nyanställda (fast anställning, längre vikariat, timanställda som jobbar regelbundet osv.)</i></p>			
18.	En rutin för att informera nyanställda om brandskydd?			
19.	<p>Finns det dokumenterat vilka som gått brandskyddsutbildningen?</p> <p><i>Utbildningen ska genomföras för varje anställd minst vart 4e år. För att veta vilka som har gått utbildningen och när ska det finnas dokumenterat.</i></p>			

Testledare:**Enhetschef:**_____
Datum för signatur_____
Datum för signatur_____
Signatur_____
Signatur_____
Namnförtydligande_____
Namnförtydligande